IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Strasburgu, 16.1.2018
COM(2018) 29 final

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

dwar qafas ta' monitoraġġ għall-ekonomija ċirkolari

{SWD(2018) 17 final}

MT MT

1. Introduzzjoni

It-tranżizzjoni lejn **ekonomija ċirkolari** hi **opportunità** tad-deheb biex l-ekonomija tagħna tinbidel u ssir **aktar sostenibbli**, tikkontribwixxi għall-**miri klimatiċi** u l-**priżervazzjoni tar-riżorsi dinjin**, toħloq **impjiegi lokali** u **vantaġġi kompetittivi** għall-Ewropa f'dinja li qed iġġarrab **tibdil mill-qiegħ**. L-importanza tal-ekonomija ċirkolari għall-industrija Ewropea ġiet enfasizzata dan l-aħħar fl-istrateġija mġedda tal-politika industrijali tal-UE[1]. It-tranżizzjoni lejn ekonomija ċirkolari se tgħin ukoll biex jintlaħqu l-għanijiet tal-Aġenda 2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli[2].

Fil-pjan ta' azzjoni għal ekonomija ċirkolari[3], ekonomija ċirkolari hi spjegata bħala ekonomija "*fejn il-valur tal-prodotti, il-materjali u r-riżorsi jinżamm fl-ekonomija kemm jista' jkun possibbli, u tiġi minimizzata l-ġenerazzjoni tal-iskart*".

Fit-tranżizzjoni lejn ekonomija aktar ċirkolari, il-monitoraġġ tat-tendenzi u x-xejriet ewlenin hu essenzjali biex **nifhmu** kif l-elementi varji tal-ekonomija ċirkolari qed jiżviluppaw tul iż-żmien, ħalli nkunu nistgħu **nidentifikaw il-fatturi tas-suċċess** fl-Istati Membri u **nivvalutaw** jekk itteħditx azzjoni biżżejjed. Ir-riżultati tal-monitoraġġ jenħtieġ jifirxu l-bażi **biex jiġu stabbiliti prijoritajiet ġodda lejn l-għan fit-tul ta' ekonomija ċirkolari**. Dawn mhumiex biss rilevanti għal dawk li jfasslu l-politika, iżda jenħtieġ inebbħu lil kulħadd u jixprunaw azzjonijiet ġodda.

Din hija r-raġuni għalfejn il-Kummissjoni, fil-pjan ta' azzjoni għal ekonomija ċirkolari, impenjat ruħha li tippreżenta qafas ta' monitoraġġ sempliċi u effettiv. Dan tennieh il-Kunsill tal-UE, fil-konklużjonijiet tiegħu dwar il-pjan ta' azzjoni għal ekonomija ċirkolari[4], meta saħaq fuq "*il-ħtieġa għal qafas ta' monitoraġġ biex jissaħħaħ u jiġi valutat il-progress lejn ekonomija ċirkolari filwaqt li jiġi minimizzat il-piż amministrattiv*". Barra minn hekk, il-Parlament Ewropew talab lill-Kummissjoni biex tiżviluppa indikaturi dwar l-effiċjenza fl-użu tar-riżorsi ħalli jiġi segwit il-progress lejn l-ekonomija ċirkolari[5].

Din il-Komunikazzjoni twettaq dan l-impenn billi tippreżenta qafas ta' monitoraġġ magħmul minn sett ta' indikaturi sinifikattivi li jaħfnu l-elementi ewlenin tal-ekonomija ċirkolari.

Il-qafas ta' monitoraġġ għall-ekonomija ċirkolari jikkumplimenta u jistrieħ fuq it-Tabella ta' Valutazzjoni dwar l-Użu Effiċjenti tar-Riżorsi[6] u t-Tabella ta' Valutazzjoni dwar il-Materja Prima[7] eżistenti li żviluppat il-Kummissjoni f'dawn l-aħħar snin. Il-qafas huwa ppreżentat fuq is-**sit web**[8] u kull indikatur hu disponibbli u se jinżamm aġġornat.

---

[1] COM(2017) 479.

[2] https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/global-topics/sustainable-development-goals/eu-approach-sustainable-development_mt

[3] COM(2015) 614.

[4] http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/06/20/envi-conclusions-circular-economy/pdf.

[5] Ir-Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tad-9 ta' Lulju 2015 dwar l-effiċjenza fl-użu tar-riżorsi: lejn ekonomija ċirkolari (2014/2208(INI)).

[6] http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/targets_indicators/scoreboard/index_en.htm.

[7] https://publications.europa.eu/mt/publication-detail/-/publication/1ee65e21-9ac4-11e6-868c-01aa75ed71a1.

[8] http://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy.

2. Insegwu l-progress lejn ekonomija ċirkolari

Li nsegwu l-progress lejn ekonomija ċirkolari hu sfida. It-tranżizzjoni lejn ekonomija ċirkolari mhix limitata għal ċerti materjali jew setturi. Din hija bidla sistemika li taffettwa l-ekonomija kollha u tinvolvi l-prodotti u s-servizzi kollha. Idealment, l-indikaturi qabelxejn għandhom jagħrfu t-tendenzi fil-priżervazzjoni tal-valur ekonomiku tal-prodotti, il-materjali u r-riżorsi, u t-tendenzi tal-ġenerazzjoni tal-iskart.

Ma jeżisti l-ebda indikatur waħdieni taċ-"ċirkolarità" li hu rikonoxxut universalment, u indikaturi standardizzati robusti li jiddeskrivu l-aktar xejriet rilevanti huma limitati. Mhux possibbli li miżura waħda, jew punteġġ, jirnexxilhom jirriflettu sew il-kumplessità u l-bosta dimensjonijiet tat-tranżizzjoni lejn ekonomija ċirkolari. Għaldaqstant, dan il-qafas ta' monitoraġġ se juża sett ta' indikaturi rilevanti.

Mod kif wieħed jista' jqis l-ekonomija ċirkolari hu li jara kif jidħlu l-materjali, il-fluss fi ħdanha u (eventwalment) il-ħruġ mill-ekonomija. Din il-ħarsa ġenerali tista' tiġi rrappreżentata bi grafika tal-flussi tal-materjali li turi l-materja prima kollha – aggregata u miġbura fi gruppi skont il-kategoriji tal-materjali – matul il-proċess tal-ekonomija, mill-estrazzjoni tagħha sakemm issir skart.

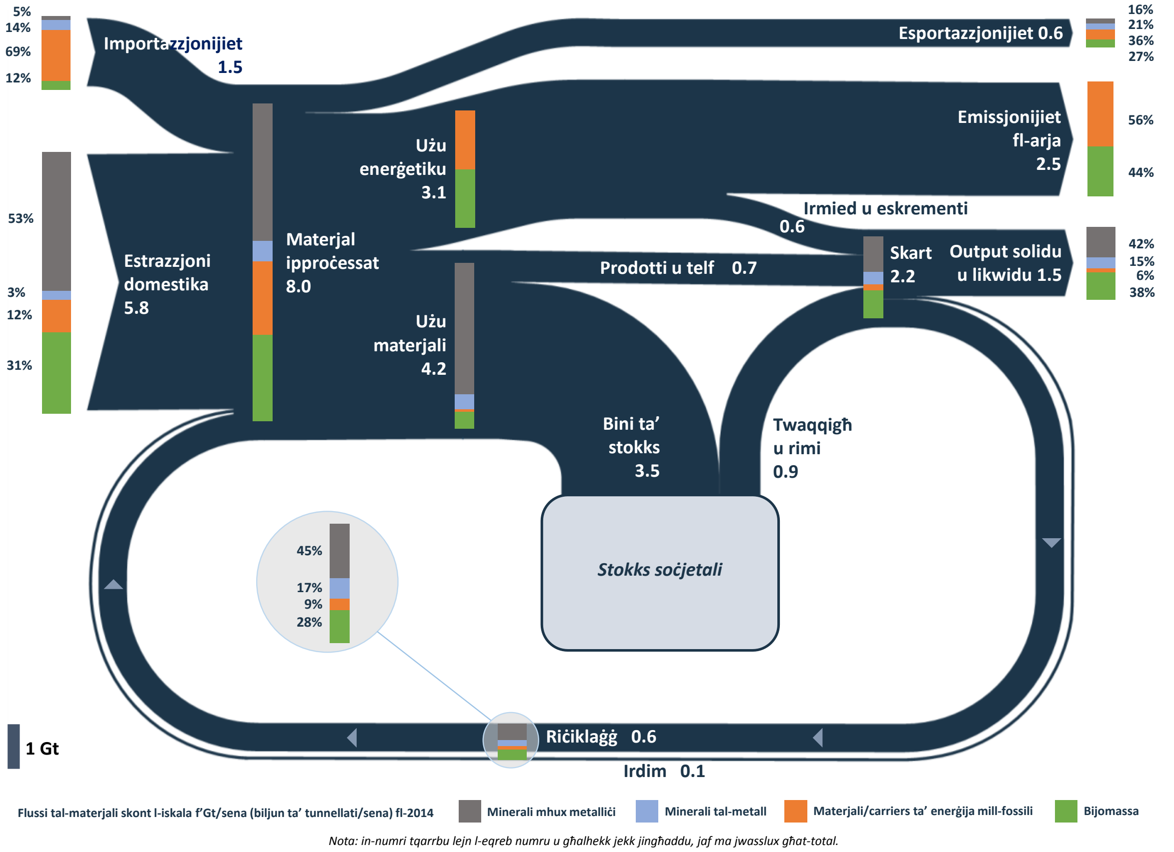

Il-grafika 1: Il-flussi tal-materjali fl-ekonomija (UE-28, 2014)[9, 10]

[9] Is-sors: Andreas Mayer, Willi Haas, Dominik Wiedenhofer, Fridolin Krausmann, Philip Nuss, Gian Andrea Blengini (dalwaqt): Monitoring the circular economy in the EU28 – A mass-balanced assessment of economy

Il-grafika 1 tagħti ħarsa ġenerali tal-flussi tal-materjali fl-UE fl-2014. In-naħa tal-input fuq ix-xellug turi li kull sena fl-UE jiġu pproċessati 8 miljun tunnellata ta' materjali f'enerġija jew fi prodotti. Mir-riċiklaġġ joriġinaw biss 0,6 biljun tunnellata. In-naħa tal-output turi li minn 2,2 biljun tunnellata ta' skart li jiġu ġġenerati, 0,6 biljun tunnellata biss jergħu jidħlu fis-sistema bħala materjali riċiklati. Il-bqija tal-materjali, ekwivalenti għal 1,5 biljun tunnellata, huma skart. Dawn l-aspetti juru li hemm **potenzjal ġmielu għal titjib**, l-aktar billi jiżdied il-proporzjon ta' materjali riċiklati bħala materja prima sekondarja u tonqos il-produzzjoni tal-iskart.

Il-qafas ta' monitoraġġ għandu l-għan li jkejjel il-progress lejn l-ekonomija ċirkolari b'mod li jinkludi d-diversi dimensjonijiet tagħha fl-istadji kollha taċ-ċiklu tal-ħajja tar-riżorsi, tal-prodotti u tas-servizzi. Għalhekk, il-qafas ta' monitoraġġ għandu sett ta' **għaxar indikaturi** (ara t-Tabella 1) miġburin **f'erba' stadji u aspetti tal-ekonomija ċirkolari**: (1) il-produzzjoni u l-konsum, (2) l-immaniġġjar tal-iskart, (3) il-materja prima sekondarja u (4) il-kompetittività u l-innovazzjoni. Fil-biċċa l-kbira, dan isegwi l-loġika u l-istruttura tal-pjan ta' azzjoni għal ekonomija ċirkolari.

Il-qafas ta' monitoraġġ għall-ekonomija ċirkolari

1 L-awtosuffiċjenza tal-UE għall-materja prima
Is-sehem ta' wħud mill-materjali ewlenin (inkluż il-materja prima kritika) li jintużaw fl-UE u li jiġu magħmulin fl-UE.

2 L-akkwist pubbliku ekoloġiku
Is-sehem ta' akkwisti pubbliċi ewlenin fl-UE li fihom rekwiżiti ambjentali.

3a-c Il-ġenerazzjoni tal-iskart
Il-ġenerazzjoni tal-iskart muniċipali għal kull ras; il-ġenerazzjoni tal-iskart kollu (għajr l-iskart minerali ewlieni) għal kull unità ta' PDG u b'rabta mal-konsum domestiku tal-materjal.

4 Il-ħela tal-ikel
L-ammont ta' ħela tal-ikel iġġenerat.

5a-b Ir-rati ġenerali tar-riċiklaġġ
Ir-rati tar-riċiklaġġ tal-iskart muniċipali u ta' kull skart għajr l-iskart minerali ewlieni

6a-f Ir-rati tar-riċiklaġġ għal flussi speċifiċi tal-iskart
Ir-rati tar-riċiklaġġ tal-iskart tal-imballaġġ ġenerali, tal-imballaġġ tal-plastik, tal-imballaġġ tal-injam, tal-iskart tat-tagħmir elettriku u elettroniku, tal-bijomassa riċiklata għal kull ras u r-rata tal-irkupru tal-iskart tal-kostruzzjoni u tat-twaqqigħ

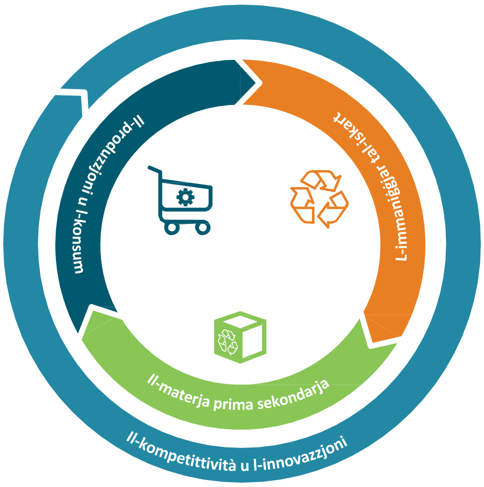

7a-b Il-kontribut tal-materjali riċiklati għad-domanda tal-materja prima
Is-sehem tal-materja prima sekondarja fid-domanda ġenerali tal-materjali, għal materjali speċifiċi u għall-ekonomija kollha.

8 Il-kummerċ tal-materja prima riċiklabbli
L-importazzjonijiet u l-esportazzjonijiet ta' materja prima riċiklabbli magħżula.

9a-c L-investimenti privati, l-impjiegi u l-valur miżjud gross
L-investimenti privati, l-għadd ta' persuni impjegati u l-valur miżjud gross fis-setturi tal-ekonomija ċirkolari

10 Il-privattivi
L-għadd ta' privattivi marbuta mal-immaniġġjar tal-iskart u r-riċiklaġġ

wide material flows, waste and emissions from official statistics. (Insegwu l-ekonomija ċirkolati fl-UE28 – Valutazzjoni b'bilanċ tal-materja tal-flussi tal-materjali, tal-iskart u tal-emissjonijiet mifruxin mal-ekonomija abbażi ta' statistika uffiċjali); fil-Journal of Industrial Ecology.
[10] L-użu enerġetiku jkopri l-materja prima użata għall-kombustjoni jew għall-produzzjoni tal-ikel u tal-għalf.

Nru	Isem	Ir-rilevanza	Il-lievi tal-UE (eżempji)
Il-produzzjoni u l-konsum			
1	L-awtosuffiċjenza tal-UE għall-materja prima	L-ekonomija ċirkolari għandha tgħin biex jiġu indirizzati r-riskji tal-provvista għall-materja prima, l-aktar il-materja prima kritika.	L-Inizjattiva dwar il-Materja Prima Il-Pjan ta' Direzzjoni għall-Użu Effiċjenti tar-Riżorsi
2	L-Akkwist Pubbliku Ekoloġiku*	L-akkwist pubbliku hu proporzjon kbir tal-konsum u jista' jixpruna l-ekonomija ċirkolari.	L-Istrateġija dwar l-Akkwist Pubbliku; skemi ta' appoġġ tal-UE u kriterji volontarji għall-akkwist pubbliku ekoloġiku
3a-c	Il-ġenerazzjoni tal-iskart	F'ekonomija ċirkolari, il-ġenerazzjoni tal-iskart tonqos kemm jista' jkun.	Id-Direttiva Qafas dwar l-Iskart; Direttivi dwar flussi speċifiċi tal-iskart; l-Istrateġija dwar il-Plastik
4	Il-ħela tal-ikel*	Ir-rimi tal-ikel iħalli impatti negattivi fuq l-ambjent, il-klima u l-ekonomija.	Ir-Regolament tal-Liġi Ġenerali dwar l-Ikel; id-Direttiva Qafas dwar l-Iskart; diversi inizjattivi (eż. il-Pjattaforma dwar it-Telf u l-Ħela tal-Ikel)
L-immaniġġjar tal-iskart			
5a-b	Ir-rati ġenerali tar-riċiklaġġ	Iż-żieda fir-riċiklaġġ hi parti mit-tranżizzjoni lejn l-ekonomija ċirkolari.	Id-Direttiva Qafas dwar l-Iskart
6a-f	Ir-rati tar-riċiklaġġ għal flussi speċifiċi tal-iskart	Dan jixhed il-progress fir-riċiklaġġ tal-flussi ewlenin tal-iskart.	Id-Direttiva Qafas dwar l-Iskart; id-Direttiva dwar il-Miżbliet Direttivi dwar flussi speċifiċi tal-iskart
Il-materja prima sekondarja			
7a-b	Il-kontribut tal-materjali riċiklati għad-domanda tal-materja prima	F'ekonomija ċirkolari, il-materja prima sekondarja tintuża l-aktar biex isiru prodotti ġodda.	Id-Direttiva Qafas dwar l-Iskart; id-Direttiva dwar l-Ekodisinn; l-Ekotikketta tal-UE; ir-REACH; inizjattiva dwar l-interfaċċa bejn il-politiki tas-sustanzi kimiċi, tal-prodotti u tal-iskart; l-Istrateġija dwar il-Plastik; standards tal-kwalità għall-materja prima sekondarja
8	Il-kummerċ tal-materja prima riċiklabbli	Il-kummerċ tal-materjali riċiklabbli juri l-importanza tas-suq intern u l-parteċipazzjoni globali fl-ekonomija ċirkolari.	Il-Politika dwar is-Suq Intern; ir-Regolament dwar il-Vjeġġi tal-Iskart; il-politika kummerċjali
Il-kompetittività u l-innovazzjoni			
9a-c	L-investimenti privati, l-impjiegi u l-valur miżjud gross	Dan jixhed il-kontribut tal-ekonomija ċirkolari għall-ħolqien tal-impjiegi u t-tkabbir.	Il-Pjan ta' Investiment għall-Ewropa; il-Fondi Strutturali u ta' Investiment; l-InnovFin; il-Pjattaforma ta' Appoġġ Finanzjarju għall-Ekonomija Ċirkolari; l-Istrateġija tal-Finanzi Sostenibbli; l-Inizjattiva għal Impjiegi Ekoloġiċi; l-Aġenda l-Ġdida għal Ħiliet għall-Ewropa; il-Politika dwar is-Suq Intern
10	Il-privattivi	It-teknoloġiji innovattivi relatati mal-ekonomija ċirkolari jżidu l-kompetittività dinjija tal-UE.	Orizzont 2020

* L-indikaturi li qed jiġu żviluppati

It-tabella 1: Indikaturi dwar l-ekonomija ċirkolari, inkluż fil-qafas ta' monitoraġġ

Dawn l-indikaturi ntgħażlu biex ikopru l-elementi ewlenin ta' ekonomija ċirkolari. Meta ntgħażlu tqieset id-disponibbiltà tad-dejta, abbażi tat-Tabella ta' Valutazzjoni dwar l-Użu Effiċjenti tar-Riżorsi u tat-Tabella ta' Valutazzjoni dwar il-Materja Prima. L-indikaturi jistrieħu kemm jista' jkun fuq dejta eżistenti ħalli jiġi limitat il-piż amministrattiv. Fost xi kriterji oħrajn li magħhom jiġu vvalutati l-indikaturi hemm ir-rilevanza, l-aċċettazzjoni, il-kredibbiltà, il-faċilità tal-użu u s-sodezza.

Meta ntgħażlu l-indikaturi tqiesu wkoll ir-reazzjonijiet tal-konsultazzjoni pubblika dwar il-pjan direzzjonali[11] u diskussjonijiet mar-rappreżentanti tal-Istati Membri u mal-esperti tal-partijiet konċernati[12].

Il-Kummissjoni se ttejjeb il-bażi tal-għarfien u **d-disponibbiltà tad-dejta** biex jitkejjel il-progress fl-ekonomija ċirkolari:

- Bħalissa għaddejja ħidma biex **jinħolqu metodoloġiji** ġabriet tad-dejta li jistgħu jintużaw għall-indikaturi tal-akkwist pubbliku ekoloġiku u l-ħela tal-ikel, ħalli fis-snin li ġejjin tiġi ppubblikata d-dejta. Sadanittant, il-Eurostat qed jipproduċi xi stimi provviżorji dwar il-ħela tal-ikel.
- Bħala parti mill-pakkett tal-2015 dwar l-ekonomija ċirkolari u l-isforzi usa' tal-Kummissjoni biex titjieb il-kwalità tal-istatistika tal-UE dwar l-iskart, il-Kummissjoni pproponiet li **tarmonizza l-metodoloġiji għall-kalkolu tar-rati tar-riċiklaġġ** għall-iskart muniċipali[13] u għall-iskart mill-imballaġġ[14]. Ladarba l-Kunsill u l-Parlament Ewropew jadottaw dawn il-proposti, dawn se jwasslu għal aktar statistika affidabbli u komparabbli.
- Permezz tal-programm Orizzont 2020, il-Kummissjoni qed tiffinanzja diversi **proġetti ta' riċerka** li se tipprovdi dejta aħjar li tikkumplimenta l-istatistika uffiċjali, b'mod partikolari permezz tas-sistema tal-informazzjoni tal-UE għall-materja prima[15].

3. L-ewwel sejbiet

L-għaxar indikaturi tal-qafas ta' monitoraġġ jagħtu stampa wiesgħa tal-lievi ewlenin li jżidu ċ-ċirkolarità tal-ekonomija tal-UE. Filwaqt li jrid jgħaddi daqsxejn ta' żmien qabel ma r-riżultati tal-azzjonijiet dwar l-ekonomija ċirkolari jibdew jidhru fl-istatistika, hu importanti li qabelxejn **jiġu stabbiliti l-linji bażi**. Dan se jgħin fil-monitoraġġ tal-iżviluppi futuri u jkun sors ta' informazzjoni għall-proċessi tat-tfassil tal-politika.

Hemm bżonn kbir daqskemm potenzjal sinifikanti li titjieb il-prestazzjoni tal-UE u tal-Istati Membri tagħha. Ir-rwol tal-UE hu akbar f'ċerti oqsma (bħall-kummerċ tal-materja prima riċiklabbli) milli hu f'oħrajn (bħall-akkwist pubbliku ekoloġiku).

[11] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-1830357_mt.
[12] Il-produtturi tal-istatistika uffiċjali dwar il-kontijiet ambjentali u l-esperti fl-effiċjenza tar-riżorsi/politika integrata dwar il-prodotti u dwar il-politika tal-materja prima: http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2673&Lang=MT, http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=470&Lang=MT, http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2812&Lang=MT, http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=1353&Lang=MT.
[13] COM(2015) 595 final.
[14] COM(2015) 596 final.
[15] http://rmis.jrc.ec.europa.eu/

Il-produzzjoni u l-konsum

Jidher ċertu progress fejn jidħlu x-xejriet aktar ċirkolari fil-produzzjoni u fil-konsum, eżempju mil-lat ta' ġenerazzjoni tal-iskart. Iżda baqa' lok ġmielu biex jonqsu d-differenzi fil-prestazzjonijiet tal-Istati Membri u bejn il-materjali.

L-indikatur dwar **l-awtosuffiċjenza** fil-provvista tal-materja prima juri li l-UE hi **fil-biċċa l-kbira awtosuffiċjenti** għal ħafna mill-minerali mhux metalliċi bħalma huma l-materjali tal-kostruzzjoni u l-minerali industrijali. Madankollu, l-indikatur jikkonferma wkoll li għall-**materja prima kritika**[16] tal-UE, l-UE tiddependi sa ċertu punt fuq l-importazzjonijiet, u dan jenfasizza l-ħtieġa għal aċċess sigur u għal diversifikazzjoni tal-provvista. Ħafna minn dawn il-materjali hemm bżonnhom biex jintlaħaq l-għan tal-UE ta' ekonomija sostenibbli, b'livell baxx tal-karbonju, effiċjenti fl-użu tar-riżorsi u kompetittiva[17].

L-Akkwist Pubbliku jirrappreżenta sehem kbir tal-PDG, u b'hekk **l-akkwist pubbliku ekoloġiku** – jiġifieri meta l-awtoritajiet pubbliċi jużaw il-poter tal-akkwist tagħhom biex jagħżlu prodotti, servizzi u xogħlijiet favur l-ambjent – jista' jagħti spinta lill-ekonomija ċirkolari u l-innovazzjoni.[18]. Għal dan l-indikatur, id-dejta għadha qed tiġi żviluppata.

Il-ġenerazzjoni tal-**iskart muniċipali**[19] fl-UE għal kull ras **naqset** bi 8 % bejn l-2006 u l-2016, għal medja ta' 480 kg għal kull ras fis-sena. Dan hu eżempju ċar ta' qasam fejn iċ-ċittadini kollha jistgħu jagħtu sehemhom. Iżda bejn l-Istati Membri hemm differenzi kbar (bejn 250 kg u 750 kg għal kull ras fis-sena) [20]; u f'bosta Stati Membri, il-ġenerazzjoni tal-iskart muniċipali għadha qed tiżdied. Il-kwantità tal-iskart iġġenerat xorta għad għandha rabta sa ċertu punt mal-PDG għal kull ras. Mhux ta' b'xejn li d-dejta dwar il-ġenerazzjoni **tal-iskart kollu** (inkluż l-iskart industrijali u kummerċjali għajr l-iskart minerali ewlieni) għal kull unità ta' PDG turi **tnaqqis** ta' 11 % mill-2006.

It-tnaqqis **fil-ħela tal-ikel**[21] għandu potenzjal enormi li jiffranka r-riżorsi li jintużaw għall-produzzjoni tal-ikel. L-ikel jinħela tul il-katina tal-valur kollha: matul il-produzzjoni u d-distribuzzjoni, fil-ħwienet, fir-ristoranti, fil-faċilitajiet tal-catering u fid-dar. Dan jagħmilha partikolarment diffiċli biex jiġi kwantifikat. Skont l-istimi preliminari tal-Eurostat, il-ħela tal-ikel fl-UE **naqset** minn 81 għal 76 miljun tunnellata (jiġifieri b'madwar 7 %) bejn l-2012 u l-2014, ekwivalenti għal tnaqqis minn 161 kg għal 149 kg għal kull ras.

L-immaniġġjar tal-iskart

B'mod ġenerali, l-immaniġġjar tal-iskart qed juri ċertu żvilupp iżda hemm lok sinifikanti għal titjib, u fost l-Istati Membri u bejn flussi tal-iskart hemm diversi differenzi.

[16] COM(2017) 490.
[17] Ngħidu aħna, il-kobalt fil-batteriji tal-karozzi elettriċi u s-silikon fil-pannelli solari.
[18] http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm
[19] L-iskart mid-djar u mill-ispazji pubbliċi u skart simili minn sorsi oħrajn.
[20] Id-differenzi fil-modi kif l-Istati Membri jkejlu l-ġenerazzjoni tal-iskart jistgħu jispjegaw uħud mid-differenzi.
[21] https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions_en

Bejn l-2008 u l-2016 **żdiedu r-rati tar-riċiklaġġ tal-iskart muniċipali fl-UE** minn 37 % għal 46 %. Ħames Stati Membri jirriċiklaw aktar minn nofs l-iskart muniċipali tagħhom, filwaqt li xi pajjiżi qed joqorbu lejn il-mira tar-riċiklaġġ tal-2030 ta' 65 % li tipproponi l-Kummissjoni[22]; iżda ħames Stati Membri għadhom taħt il-25 %[23].

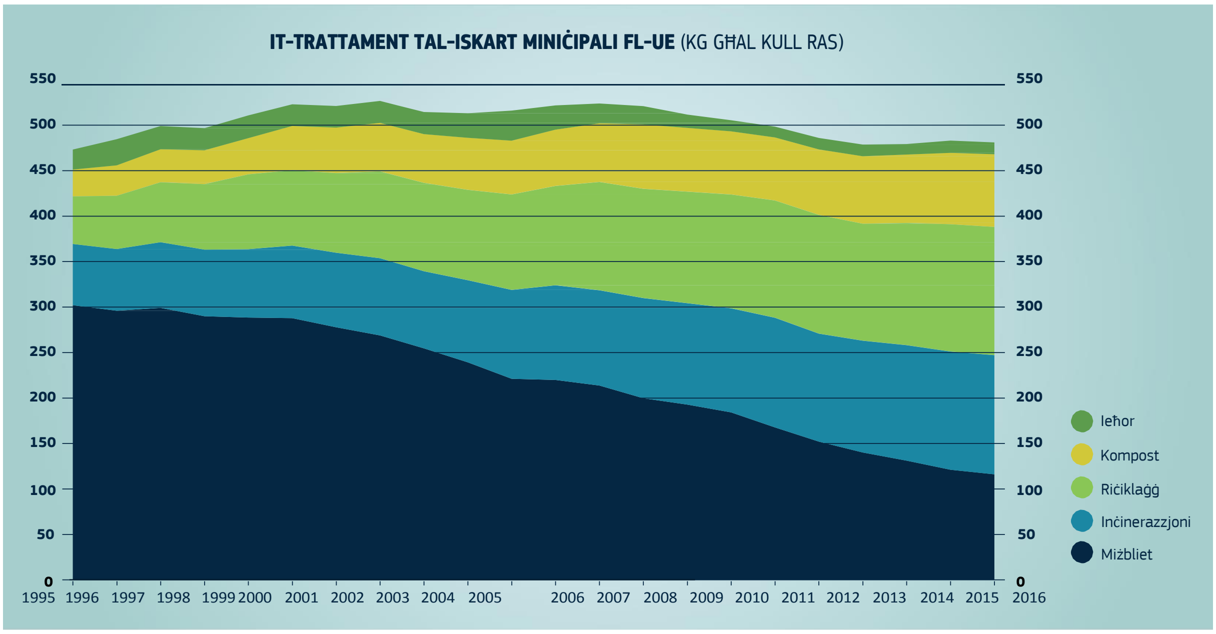

Is-sors: il-Eurostat

Bejn l-2008 u l-2015 **żdiedu r-rati tar-riċiklaġġ tal-iskart tal-imballaġġ fl-UE** minn 62 % għal 66 %; dawn żdiedu fi kważi l-Istati Membri kollha, u fl-2015 **kważi kull Stat Membru laħaq il-mira tal-2008 ta' 55 %** (il-Kummissjoni pproponiet mira ta' 65 % sal-2025 u ta' 75 % sal-2030[24]). Għall-**imballaġġ tal-plastik**, ir-rata medja tar-riċiklaġġ fl-UE hi **40 %,** jiġifieri ferm aktar baxxa, iżda fl-aħħar snin sar xi titjib.

Fl-2016, ir-**riċiklaġġ** tal-**bijoskart** muniċipali fl-UE kien 79 kg għal kull ras, jiġifieri **żdied** bi 23 % meta mqabbel mal-2007.

Għar-**riċiklaġġ tal-iskart tat-tagħmir elettriku u elettroniku** (WEEE), id-dejta turi li l-livell tal-ġbir u tar-riċiklaġġ ivarja b'mod konsiderevoli madwar l-Istati Membri tal-UE u turi potenzjal kbir biex titjieb l-effiċjenza fl-użu tar-riżorsi u jonqsu l-ġbir, it-trattament u l-ġarr illegali. Fl-2015, **erba' Stati Membri biss** irriċiklaw[25] aktar minn nofs it-tagħmir elettriku u elettroniku li kien tqiegħed fis-suq.

[22] COM(2015) 595 final.
[23] L-Istati Membri qed jużaw metodi differenti biex jikkalkulaw ir-rati tar-riċiklaġġ, u dan jista' jispjega parti mid-differenzi. Fil-proposta leġiżlattiva tagħha dwar l-iskart, il-Kummissjoni pproponiet metodu komuni.
[24] COM(2015) 596 final.
[25] Jew ħejjew għall-użu mill-ġdid.

Fl-aħħar nett, għall-**iskart tal-kostruzzjoni u tat-twaqqigħ**, 20 Stat Membru rrappurtaw li diġà laħqu l-mira tal-irkupru ta' 70 %[26] stabbilita għall-2020. Dan hu **sinjal tajjeb** għax skont il-piż, dan hu l-akbar fluss tal-iskart fl-UE. Iżda tajjeb ninnutaw li l-mira tinkludi wkoll l-irdim[27], prattika li xxejjen il-valur tal-materjali fl-ekonomija u għalhekk ma taffavorix l-ekonomija ċirkolari. Barra minn hekk, fost l-Istati Membri jeżistu differenzi kbar fejn jidħol ir-rappurtar tad-dejta.

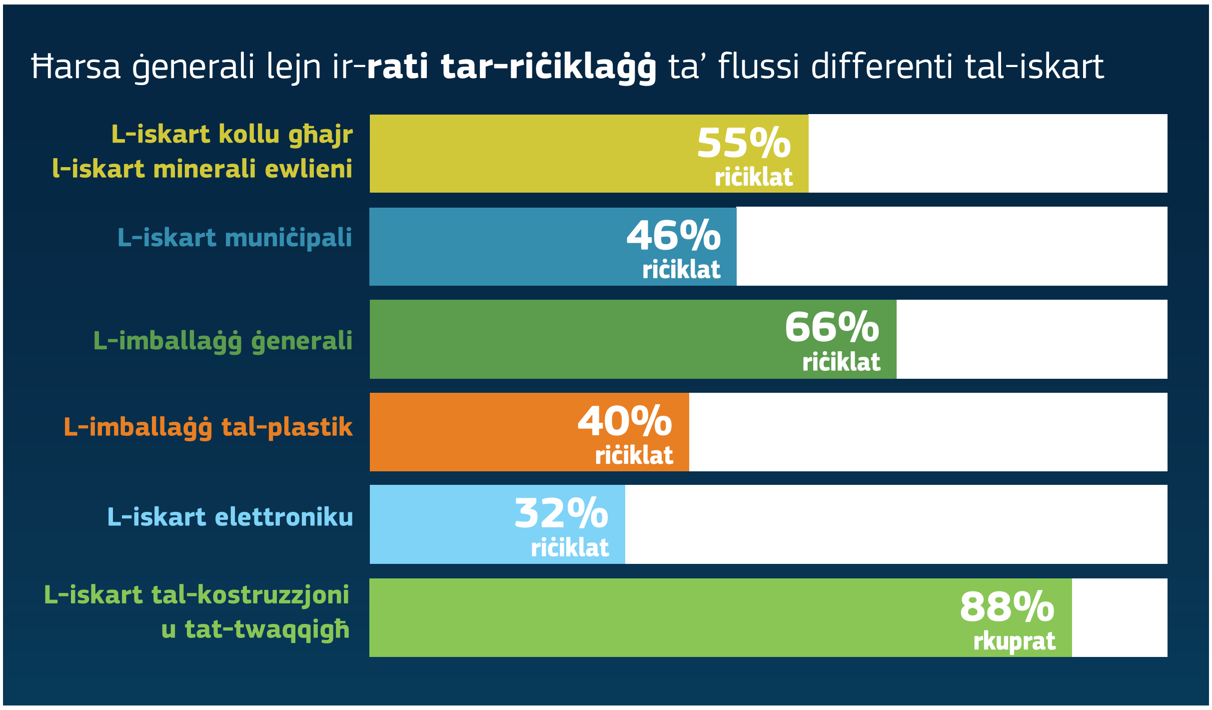

Is-sors: il-Eurostat

Il-materja prima sekondarja

Il-kontribut tal-materjali riċiklati għad-domanda ġenerali tal-materjali hu relattivament baxx. Il-kummerċ tal-materja prima sekondarja qed jiżdied fl-UE u anki mal-pajjiżi terzi.

F'ekonomija ċirkolari, il-materjali inkorporati fil-prodotti u fil-komponenti jiġu riċiklati meta jaslu fi tmiem iċ-ċiklu tal-użu tagħhom u mbagħad jerġgħu jiddaħħlu lura fl-ekonomija bħala materja prima sekondarja. Dan inaqqas l-impronta ambjentali tal-produzzjoni u tal-konsum u jżid is-sigurtà tal-provvista tal-materja prima. Fl-UE, il-livell tad-domanda għall-materja prima jisboq dak li jista' jiġi pprovdut anke jekk l-iskart kollu jinbidel f'materja prima sekondarja. Għalhekk, il-provvista tal-materja prima primarja se tibqa' meħtieġa.

Bħala medja, **il-materjali riċiklati** jissodisfaw biss **madwar 10 % tad-domanda tal-materjali tal-UE**, għalkemm mill-2004 kien hemm xi titjib. Għal uħud mill-materjali tal-

[26] Il-mira ma tkoprix biss ir-riċiklaġġ iżda anki l-użu mill-ġdid u l-irkupru ta' materjal ieħor, fosthom l-irdim tal-iskart mhux perikoluż tal-kostruzzjoni u tat-twaqqigħ, għajr il-materjal li jokkorri naturalment.
[27] Operazzjoni ta' rkupru fejn l-iskart xieraq jintuża għall-finijiet ta' riklamazzjoni fiż-żoni skavati jew għall-finijiet ta' inġinerija fil-pjanifikazzjoni tal-art.

massa, il-materja prima sekondarja tissodisfa aktar minn 30 % tad-domanda kollha tal-materjali (eż. ir-ram u n-nikil). Madankollu, għal għadd kbir ta' materjali, inkluż kważi l-materja prima kritika kollha, il-kontribut tal-materjali riċiklati biex jissodisfa d-domanda għall-materja prima għadu żgħir jew negliġibbli. Dan jista' jkun għax ir-riċiklaġġ ta' dawn il-materjali ma jħallix qligħ, ma jeżistux it-teknoloġiji li jirriċiklawhom, jew il-materjali integrati fil-prodotti ntużaw għal żmien twil (eż. elementi terrestri rari użati fit-turbini tar-riħ).

Minbarra dan, l-indikatur dwar il-kummerċ tal-iskart riċiklabbli juri li **l-UE hi esportatur nett ta' diversi flussi tal-iskart riċiklabbli**, bħalma huma l-plastik, il-karta u l-kartun, il-ħadid u l-azzar, ir-ram, l-aluminju u n-nikil. **Fl-UE, il-kummerċ** tal-iskart tal-plastik, il-karta u l-kartun, ir-ram, l-aluminju u n-nikil u ta' metalli prezzjużi **żdied ġmielu** bejn l-2004 u l-2016, u għaldaqstant l-operaturi ekonomiċi setgħu jgawdu mill-benefiċċji tas-suq intern tal-UE għall-materja prima sekondarja.

Il-kompetittività u l-innovazzjoni

It-tranżizzjoni lejn ekonomija ċirkolari żżid l-investimenti, il-valur miżjud u l-impjiegi, u tistimula l-innovazzjoni.

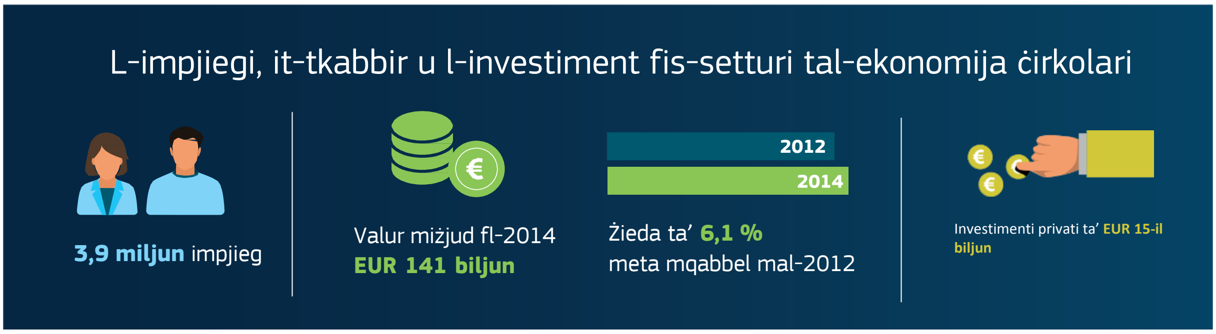

Is-sors: il-Eurostat

Fl-2014, **l-investimenti privati** f'sottogrupp ta' setturi ekonomiċi rilevanti għall-ekonomija ċirkolari[28] huma stmati li kienu madwar **EUR 15-il biljun** fl-UE (jiġifieri 0,1 % tal-PDG). Matul l-istess sena kien hemm aktar minn 3,9 miljun **impjieg** f'dawn is-setturi, jiġifieri **żieda ta' 2,3 %** meta mqabbel mal-2012. Minkejja l-kriżijiet ekonomiċi u finanzjarji, dawn is-setturi tal-ekonomija ċirkolari ġġeneraw madwar EUR 141 biljun fil-**valur miżjud** fl-2014, u dan ifisser **żieda ta' 6,1 %** meta mqabbel mal-2012. Hemm bosta programmi ta' finanzjament tal-UE li jwieżnu t-tranżizzjoni lejn ekonomija ċirkolari, fosthom il-Fond Ewropew għall-Investimenti Strateġiċi, il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej, il-programm Orizzont 2020 u l-programm LIFE. Barra minn hekk, f'Jannar 2017 tnediet il-Pjattaforma ta' Appoġġ Finanzjarju għall-Ekonomija Ċirkolari.

[28] Jiġifieri l-attivitajiet tal-użu mill-ġdid u tar-riċiklaġġ. Anki l-attivitajiet tat-twellija u l-kiri jistgħu jikkontribwixxu għall-ekonomija ċirkolari, iżda għalissa għadhomx mhumiex inklużi għax l-istatistika tal-lum ma tagħmilx distinzjoni bi granularità biżżejjed bejn dawk l-attivitajiet li jikkontribwixxu b'mod ċar għall-ekonomija ċirkolari u dawk li ma jikkontribwux. Għal aktar tagħrif, ara d-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal.

Fejn jidħlu **l-privattivi** tar-riċiklaġġ u tal-materja prima sekondarja, id-dejta turi **żieda ta' 35 %** bejn l-2000 u l-2013. Il-privattivi tal-UE għar-riċiklaġġ tal-ħġieġ jirrappreżentaw 44 % tat-total dinji ta' dawn il-privattivi, filwaqt li s-sehem tal-UE hu 18 % għall-plastik u 23 % għall-karta.

4. Konklużjonijiet

Dan il-qafas ta' monitoraġġ iħaddem sett ta' indikaturi konċiżi biex jiġbor l-elementi ewlenin tal-ekonomija ċirkolari, fosthom iċ-ċiklu tal-ħajja tal-prodotti u tal-materjali, l-oqsma u s-setturi ta' prijorità, u l-impatti fuq il-kompetittività, l-innovazzjoni u l-impjiegi. B'hekk se jkun għodda li ssegwi x-xejriet ewlenin fit-tranżizzjoni ħalli tgħarbel jekk il-miżuri fis-seħħ u l-involviment tal-atturi kollha kinux effettivi biżżejjed, u tgħin biex jiġu identifikati l-aqwa prattiki tal-Istati Membri li jistgħu jixterdu.

L-indikaturi se jibqgħu jiġu aġġornati fuq is-sit web apposta tal-qafas ta' monitoraġġ[29]. Fuq dan is-sit web hemm ukoll għodod li jsegwu l-progress u jiddokumentaw il-metodoloġiji għall-indikaturi, is-sorsi tad-dejta, id-definizzjonijiet u l-istandards tal-pubblikazzjoni. Il-Kummissjoni se tibqa' torqom l-indikaturi li jkunu jeħtieġu aktar titjib, b'mod partikolari fejn jidħlu l-ħela tal-ikel u l-akkwist pubbliku ekoloġiku.

Il-qafas se jkompli jitjieb bi djalogu mal-Istati Membri u mal-partijiet konċernati. B'mod partikolari, il-qafas jiddependi ħafna fuq l-istatistika ta' kwalità kbira li l-Istati Membri jipprovdu lill-Eurostat. Il-Kummissjoni tilqa' wkoll l-involviment tal-istituzzjonijiet kollha tal-UE.

[29] http://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy